

TOZD TIO se je preselil

26. maj 1980 je gotovo datum, ki se ga bomo delavci TOZD TIO spominjali, saj smo ta dan pričeli s selitvijo v nove prostore, ki smo jih dolgo in težko pričakovali. Za to dokaj zahtevno nalogo smo se vnaprej pripravili in rešili organizacijske probleme v zvezi s potekom selitve. Izdelan je bil plan preselitve, v katerem so bile obdelane vse aktivnosti v zvezi s preselitvijo po posameznih fazah. Če na kratko pregledamo celoten potek, vidimo, da so aktivnosti potekale takole.

Kot prva se je preselila montaža pnevmatike in instrumentov. Naslednja enota je bilo skladišče polizdelkov. Po preselitvi skladišča polizdelkov je sledila ročna delavnica z vrtnimi stroji. Sledila je strojna delavnica, kjer so bili montirani najtežji stroji, zato je ta preselitev zahtevala največ truda, kot zadnja je sledila prototipna delavnica. Pisarniška oprema se je preseljevala v vmesnih presledkih, ko bi prevozna sredstva morala čakati na pripravo strojev in materiala. Tako smo izpopolnili zasedenost transportnih sredstev do maksimuma.

Pri organiziranju delovnih skupin je bilo upoštevano, da predvsem vsak seli v okviru svojega delovnega mesta, če je njegovo delovno mesto v proizvodnji. Oddelki iz služb so imeli posebne zadolžitve pri selitvi proizvodnje. Planerji iz operativne priprave so odgovarjali za preselitev in ureditev skladišča polizdelkov. Tehnologji so poskrbeli za preselitev in ureditev skladišča orodja skupaj s konstrukterji orodja. Del konstrukterjev je sodelovalo tudi pri ostalih delih pri seljevanju strojne in ročne delavnice.

DS TOZD TIO je sprejel sklep, da vsak zaposlen v TOZD TIO opravi pri preselitvi 12 delovnih ur brez nadomestila OD, da bodo stroški selitve čim manjši. Ta sklep je tudi del našega stabilizacijskega programa in bodo učinki izračunani, ko bo opravljen celoten obračun stroškov v zvezi s preselitvijo. Na svojstven način smo rešili problem transporta s 5 delavci, ki so zaposleni v TOZD. Dogovorili smo se, da bodo z lastnimi prevoznimi sredstvi (traktor s prikolico) opravljali prevoze za minimalno odškodnino na uro.

Ta rešitev se je v praksi pokazala kot uspešna, saj so zunanje usluge prevoza nekajkrat dražje. Tozdom kovačnici, verigarni, sidrne verige in vijakarji bi se želel ob tej priliki za-

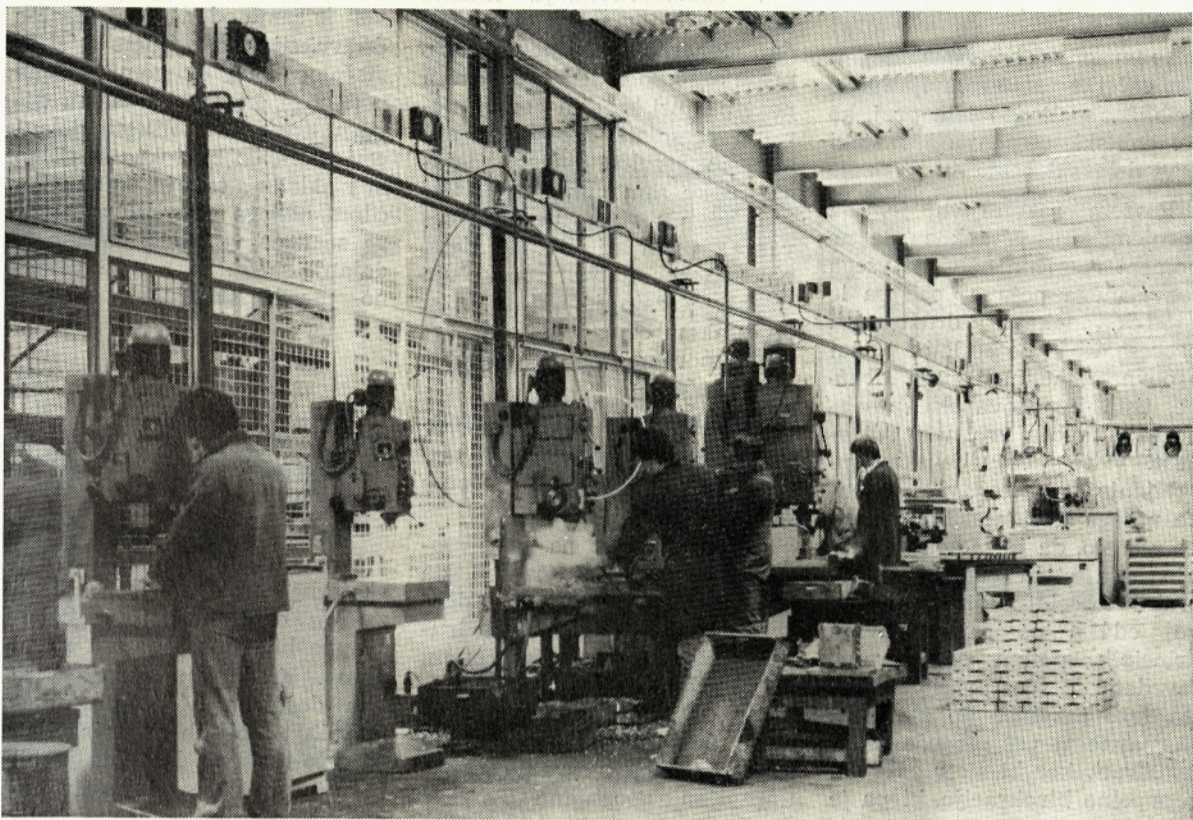
hvaliti za pomoč z viličarji, kar nam je velikokrat znatno olajšalo delo. Tudi sodelovanje in delo ekipe vzdrževalcev, ki nam je pomagala prestaviti stroje, je bilo dobro in smo v kratkem času najtežje stroje prestavili na novo lokacijo.

Vsi sodelavci iz TOZD TIO so z delom dokazali, kako pomembna je ta pridobitev za nas vse, saj ni bilo nikogar, ki ne bi z največjim elanom priprijet za delo. Sleherni član je opravljal vsa dela, vključno tudi najtežja fizična dela. Nismo poznali »delavcev iz pisarne« in tistih za stroji. Vsi skupaj smo se za teden dni preimenovali v »transportne delavce«, če temu lahko tako pravimo. V 6 delovnih dneh je bila večina preseljena in montaža je že delala na novi lokaciji.

Poudariti želim tudi to, da je delo potekalo varno, saj nismo zabeležili nobene poškodbe delavcev in strojev pri celotni preselitvi, kar je tudi uspeh.

Vsi smo se zavedali, da mora biti izpad proizvodnje čim manjši, kajti le to nam bo omogočilo, da ne zaidevemo v finančne težave. Prav je tudi, da povem, da veliko opreme ni bilo mogoče nabaviti nove, zato smo vse razpoložljive regale, delovne mize in druge pripomočke, ki so še uporabni, sproti obnavljali in lakirali, tako da je njihov izgled in uporabnost primerna novim pogojem. Da je bilo to delo opravljeno v tako kratkem času kljub težkim pogojem, se moram zahvaliti našemu ličarju Kopitar Janezu. Še bi lahko našteval najbolj marljive delavce, vendar je bila to večina.

Pri samem poskusnem obratovanju se bodo še pokazale pomanjkljivosti, vendar jih sproti odpravljamo in proizvodnja že teče v novih proizvodnih prostorih. Iz razporeda strojev in opreme je šele razvidna stiška, ki je bila v stari hali, saj težko verjamemo, da so bili vsi ti stroji postavljeni v trikrat manjši hali in še v slabih pogojih. Del strojnega parka je že obnovljen in služi zahtevam proizvodnje za manjše serije in unikatno proizvodnjo. Sedaj je pred nami na investicijskem področju osnovna naloga vlaganje vseh sredstev v opremo, ki omogoča vrhunsko tehnologijo. Cilj za letošnje leto je maksimalno izkoriščanje obstoječih kapacitet. Zato bomo morali zaposliti še nekaj delavcev in naša želja je, da znotraj DO poiščemo te delavce in s tem pričnemo tisto pot, ki jo predvidevamo v petletnem obdobju razvoja DO. Anton Avsenek

Obisk delovne skupine CK ZKS v Verigi

V sredo, 11. 6. 1980, je obiskala našo delovno organizacijo delovna skupina CK ZKS. Ta obisk je sodil v sklop priprav na sejo CK ZKS v mesecu juniju, ki bo obravnavala vpliv članstva ZK, njegovo vlogo in odgovornost v sedanjem družbenem in gospodarskem dogajanju.

Delovna skupina CK ZKS je dopoldan sodelovala na sestanku osnovne organizacije ZK TOZD kovačnice in TOZD sidrne verige. V popoldanskem delu obiska je prisostvovala skupnemu sestanku sekretarjev, članov konference in ostalih političnih delavcev in poslovnih organov iz Verige in Plamena.

Komunisti so analizirali stanje ter kritično in samokritično ocenjevali tudi lastno učinkovitost. Izpostavljena je bila potreba po organiziranem, povezanem in usklajenem delovanju tako znotraj DO kakor tudi z občinsko konferenco in komitejem. Poudarili so, da je potrebno okrepiti vlogo ZK v samoupravnih organih in delegacijah, da so komunisti tista sila, ki morajo stvari analizirati in organizirano delovati za doseganje postavljenih ciljev. Prepogosto zmanjka moči, ko je treba dogovore in akcijske programe uresničevati tudi v praksi.

Ko so ocenjevali prizadevanja pri izvajanju vsebinskih premikov na področju nagrajevanja po delu in uveljavlja-

nja dohodkovnih odnosov, so so poudarili, da so razlogi počasnejšemu napredovanju bolj subjektivne slabosti kot objektivne težave. Vsi, posebno pa neposredni vodje, smo se dolžni ukvarjati s temi problemi.

Izpostavljena so bila tudi prizadevanja na področju gospodarjenja, izvajanja stabilizacijskih programov in pripravljajanja planskih dokumentov za naslednje srednjeročno obdobje. Kot že pogostokrat je bilo odprto vprašanje močnejšega povezovanja ali celo združevanja na področju proizvodnje veznih elementov med Plamenom in Verigo. To vprašanje bo potrebno vsekakor razčistiti pri pripravi planskih dokumentov in se opredeliti za skupne investicije in skupna vlaganja.

Kakšni so bili prvi vtisi članov delovne skupine, ki so nam jih posredovali na zaključku razprave? Predvsem to, da se čuti v delovanju in organiziranosti ZK v naši DO neka praznina, posebno takrat, ko bi morali stvari usklajeno reševati na nivoju DO. Oblike dela, zbora komunistov ali konference bomo morali večkrat upo-

rabiti. Ocenili so slabo povezanost med posameznimi družbenopolitičnimi organizacijami. Zasledili so tudi nekatere probleme, ki se kažejo v premajhni mobiliziranosti delavcev za doseganje postavljenih ciljev. Kritično so ocenili informiranost delavcev in nekatere postopke samoupravnih organov, posebej pa poudarili, da je treba probleme vestno razčiščevati. Poudarili so potrebo po tem, da naj bodo delovanje ZK in stališča verificirana tudi na samoupravnih organih.

Ugodno so ocenili naš hitri napredek in razvoj.

Pogovor in obisk se je zaključil z željo, da postane taka oblika sodelovanja višjih organov z bazo stalna oblika dela.

Po sestanku so se člani občinske konference iz Verige dogovorili, da konec meseca organizirajo zbor komunistov, ki bi na osnovi vsebine razgovorov, zaključkov, stališč in ugotovitev, ki so jih izrazili posamezni udeleženci, predvsem pa člani CK ZKS, stvari analiziral in sprejel stališča za nadaljnje še boljše delo.

Gvido Melink

ČLANKE ZA NASLEDNJO ŠTEVILKO
SPREJEMAMO DO 10. JULIJA 1980

Ob 30-letnici samoupravljanja

27. junija 1950 je bil v jugoslovanski skupščini sprejet zgodovinski dokument, ki se je tistikrat imenoval Temeljni zakon o gospodarjenju z državnimi gospodarskimi podjetji in višjimi gospodarskimi združenji po delovnih kolektivih, ali poenostavljeno rečeno zakon o samoupravljanju.

Pravzaprav beležimo dejanske začetke samoupravljanja že približno polovico leta prej, ko so splitski cementarji izvolili prvi delavski svet.

Povsem razumljivo je, da sprejem samega zakona še ne pomeni resnične oživitve vsega razvejanega pojava, pač pa le začetek nekega družbenega procesa, ki je po 30 letih postal osnovna značilnost naše družbe, tista jugoslovanska posebnost, ki določa vso našo stvarnost. V tem času je samoupravljanje prodrlo v vse odtenke našega življenja. Danes lahko rečemo, da je samoupravljanje naša stvarnost. In če se praktično celotni družbeni razvoj odvija po samoupravnih principih, potem se moramo zavedati, da smo prišli že v tisto fazo razvoja, ko z zakoni enostavno ni več mogoče vsega regulirati, ker bi sicer zabredli v popolno birokracijo, ki pa je

mu je to zaupal, pa ostane brez dela. Takšno dejanje ni v nasprotju z zakonom, je pa v nasprotju z etiko, z moralnimi normami in vsakdo med nami zna oceniti, da je to nepravilno, grdo dejanje in če je pošten, ga bo obsodil.

V samoupravljanju imamo prav tako že toliko izkušenj, da sleherno odločitev lahko presojava po takšnih nepisanih pravilih, pri katerih vedno moramo presojati, kakšen je namen in rezultat nekega dejanja, neke samoupravne odločitve. Seveda s tem ne nameravam zagovarjati metode dela, po kateri »namen posvečuje sredstvo«, zato je nujno, da si ob vsakem samoupravnem dejanju moramo postaviti naslednji vprašanja:

— kakšen je namen tega dejanja,

— na kakšen način bomo zastavljeni cilj dosegli.

Če je odgovor na prvo postavljeno vprašanje takšen, da krepki samoupravnost naše družbe, in če nas odgovor na drugo vprašanje prepriča v tem, da z uresničitvijo cilja ne bomo v nasprotju s samoupravnimi principi dela, potem je takšno dejanje z aspekta samoupravljanja pozitivno. To drži

mogočajo tisto pravo, spontano samoupravljanje, ki edino lahko pripelje do napredka. In takšnih konkretnih primerov pri nas ne manjka. Vsakdo, ki bo to bral, jih lahko v svoji delovni okolici nabere ducate. Ob tem je nujno, da se vprašamo, kam nas to pelje. Odgovor je samo eden — v popolno destruktijo, ko si bomo in si že mečemo drug drugemu polena pod noge, ko se ob vsakem dejanju toliko in toliko sodelavcev trudi, da bi dokazali, da to ni v skladu s tem in onim določilom nekega pravilnika, nihče pa se noče vprašati, kakšno je dejanje samo. Za nas je osnovno merilo skladnost ali ne-

skladnost z nekim papirnatim določilom in če za to dejanje najdemo papirnat utemeljitev, ga že zavržemo. Če pa slučajno ugotovimo, da je v »papirjih« zadeva drugače postavljena, potem pa stvari napovemo križarsko vojno, avtorja pa proglasimo za heretika. O kvaliteti dejanja se nam seveda sploh ne zdi vredno spraševati. O tem se sprašujemo, kje sta naša iniciativnost in kreativnost, ko vendar na vsako kreativno pobudo planemo kot volkovi in jo raztrgamo in razvrednotimo.

Ne, samoupravljanja ne bomo gradili s tem, da bo sleherni izmed nas postal advokat sebi in tožilec sodelavcu, pač pa s tem, da bomo prešli na višjo kvaliteto samoupravljanja, ko bomo dogajanja pre-

sojali z vidika samoupravne etike, ne pa s papirnatim metodo. Verjetno je to stopnja v evoluciji naše družbe, družbenih pojavov kot celote, kjer nekateri procesi vedno zaidejo v slepe, nazaj obrnjene rokave, ki so v razvoju družbe le epizode in jih le-ta zatire. Pojavi znotraj naše delovne organizacije so v takšnem slepem rokavu, ki jih bo širša družba morala zatreti, če jih sami ne bomo znali.

Prav je, da bi ob 30. rojstnem dnevu tega procesa začeli pri nas o njem razmišljati in se začeli spraševati, ali je tisto, kar pod naslovom samoupravljanja počnemo, res samoupravljanje, ali nekaj drugega, slabega, ki s prvim ni v nikakršnem sorodstvu.

Franc Čop

Rezultati proizvodnje v maju

V maju smo količinski plan eksterne proizvodnje presegle za 1%, odprema gotovih izdelkov je bila dosežena na ravni plana. Vrednostna prodaja je bila dosežena 94%, po posameznih temeljnih organizacijah pa zelo različno. Dosežen je bil 10% večji izvoz od planiranega, kar je pripomoglo k izboljšanju kumulativnega podatka o doseženem izvozu v letošnjem letu. V obdobju januar—maj realizirani izvoz presega izvoz presega lani doseženega 72%, v primerjavi s planom pa je indeks 81. Da bi čimbolj pripomogli k izboljšanju splošnega gospodarskega stanja pri nas, skušamo izvoz realizirati v še večji meri, kot je predvideno s planom. Tako smo že sklenili pogodbe za izvoz v vrednosti, ki presega predviden uspeh in upamo, da nam jih bo uspelo do konca leta tudi izpolniti.

TOZD vijakarna je količinski plan proizvodnje po teži izpolnila 97%, komadno pa 109%. Proizvodnja je v glavnem potekala normalno. Odprema je presešla pričakovanja, saj so s 312 tonami presegle plan 22%, vrednostno pa celo 28%. Zaloge gotovih izdelkov so se znižale.

TOZD verigarna je proizvodni plan presešla tako kot v vseh dosedanjih mesecih letos. Proizvodnja snežnih verig se la na zalogo, vendar ne v predvidenem obsegu. Težave, ki vsakodnevno spremljajo proizvodnjo, so pomanjkanje sestavnih delov za kompletiranje snežnih verig in pomanjkanje plastične embalaže. Za proizvodnjo ostalih verig ni bilo na voljo vsega potrebnega materiala. V maju je delavcem TOZD verigarna prvič uspelo prekoračiti plan pri izdelavi zaščitnih verig, kar smo zapisali tudi v stabilizacijskih ukrepih. Tudi verig z grabeži so izdelali 103% več kot je predvideno, se pravi kar dvojno količino. Odprema je bila dosežena količinsko 69%, vrednostno pa 50%, kar bo gotovo slabo vplivalo na rezultat prvega polletja. Seveda moramo upoštevati sezonski vpliv proizvodnje snežnih verig.

V TOZD sidrne verige so plan blagovne proizvodnje presegle 2%, na internem trgu plan ni bil dosežen. Po posameznih grupah izdelkov je plan dosežen zelo neenakomerno. Problematično je pomanjkanje ustrezne delovne sile za opravljanje nekaterih pomembnih nalog v proizvodnji. Proizvodnja visokokvalitetnih verig še vedno zaostaja za planom. Odprema gotovih izdelkov je bila 18% večja od planirane, kar je povzročilo tudi vrednost prodaje 2% večjo od plana. Večji del prodaje je bil namenjen izvozu.

TOZD kovačnica je količinski plan blagovne proizvodnje presešla 1%, skupni plan pa 5%. Večja proizvodnja od plana je bila dosežena pri ločnjih, kavljih, odkovkih, armirnih obrocih, omčah, žičnih vrveh in kovanih verigah. Tudi odprema gotovih izdelkov je večja 5 ton od plana in pri tem dosežena 12% večja vrednost.

TOZD orodjarna v celoti ni izpolnila planskih obveznosti, kar je posledica zastojev pri termični obdelavi orodij. V TOZD vzdrževanje je vrednost dokončane proizvodnje večja od plana, povečala se je vrednost zaloga nedovršene proizvodnje do konca maja.

TOZD TIO se je zadnji teden v maju preselil v nove proizvodne prostore. Kljub temu je bila proizvodnja dosežena v vrednosti 4.755.864 din, kar je 4,6% več kot plan. Selitev je imela za posledico manjšo doseženo vrednost prodaje — 98%, kar smo pričakovali.

Če bi na hitro ocenjevali, v kolikšni meri uresničujemo sprejete stabilizacijske ukrepe, vidimo, da se izvajajo, vendar ne v celoti. Pri izvajanju stabilizacije naletimo na objektivne in subjektivne ovire, ki onemogočajo tudi izvajanje rednih planov obveznosti.

Marjana Kozamernik

SREČANJE Z REVOLUCIONARJEMA TOVARIŠEMA LENARTOM PETRAČEM IN PAVLOM MAGDIČEM OB 45. OBLETNICI STAVKE LEŠKIH KOVINARJEV V NAŠI DELOVNI ORGANIZACIJI

Ponudila se nam je enkratna priložnost, da smo ponovno ob njuni navzočnosti obudili spomine na stavko leških kovinarjev, njihovega boja za delavske pravice, katere sadove danes mi vsi uživamo.

Obema, ki sta s svojim ravnanjem pokazala pravo smer razvoja delavskega gibanja v naši tovarni, iskreno čestitamo vsi delavci in jima želimo še vrsto zdravih let med nami in veliko osebnih sreč.

Spominska plošča na upravni stavbi

od samoupravljanja diametralno nasprotna. Mislim, da danes že lahko govorimo o etiki samoupravljanja, torej o tistem pojavu v razvoju nekega družbenega reda, ko so se na osnovi neke pozitivne prakse uveljavila nenapisana pravila, s pomočjo katerih lahko vsako samoupravno odločitev kvalitetno ocenimo. Povsem jasno nam mora biti, da vsaka samoupravna odločitev v neki delovni organizaciji ni in ne more biti zakonsko podkrepjena, ker bi sicer potrebovali milijon zakonov. Pač pa se je pri presojanju samoupravnih odločitev potrebno posluževati etičnih meril. Ta problem bi skušal ponazoriti z naslednjim primerom: dva brezposelna delavca iščeta zaposlitev, vendar dela manjka. Sta dobra prijatelja. Eden od njiju izve, da neko podjetje namerava sprejeti enega delavca, to zaupa brezposelnemu kolegu, da se bo skušal v tem podjetju zaposliti. Drugi to izkoristi, gre v podjetje in dobi zaposlitev, prvi, ki

tudi v primeru, ko je lahko takšna odločitev v nasprotju s trenutno zakonodajo, kajti vsak zakon je statičen in zastari. Kakšna pa je praksa v Verigi? Pri nas na žalost lahko ugotovljamo pravo »juridomanijo«. Ob vsaki samoupravni odločitvi se križem in počez sprašujemo, ali je po zakonu ali ne? S takšnimi dilemami smo dobesedno obsedeni in bi praktično potrebovali na vsaki tudi manj pomembni seji samoupravnega organa pravnega svetovalca. Takšna situacija pa vodi v dvojno brezizhodnost: dravimo v obupno birokracijo, ko zahtevamo, da je naš sleherni korak v tovarni podkrepjen s predpisi pravilnikov in poslovnikov.

Z druge strani pa daje prikritim silam, ki jim je samoupravljanje neprijetno, plodno polje, na katerem pod krinko samoupravne dušebrižništva čuvajo zakonsko neomadeževanost samoupravljanja, v resnici pa premišljeno z orodjem, ki jim ga nevede ponujamo, one-

Nekateri vzroki slabšanja ekonomskega položaja naše delovne organizacije

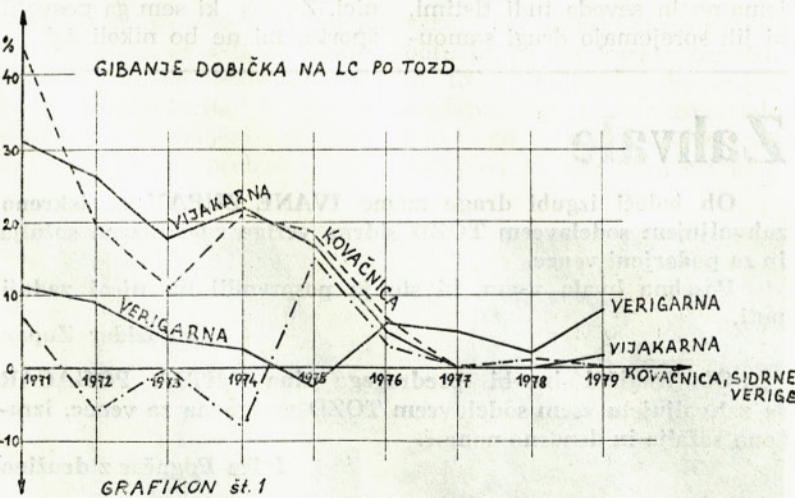
V preteklih nekaj letih smo pričeli tendenciozno slabšanja ekonomskega položaja naše DO, posebej pa po letu 1974. To se najbolj vidi iz priloženega grafikona št. 1, kjer je prikazan odstotek dobička na lastno ceno kot eden od kazalcev ekonomske uspešnosti.

Da bi konkretno ocenili ekonomski položaj naše DO, smo za primerjavo vzeli nekaj značilnih podatkov po zaključnem računu za leto 1970 in 1979. Pri tem ni upoštevan TOZD TIO (ker primerjava potem ni možna). Podatki so naslednji:

raščali, kar pomeni, da so relativno upadali. To je tudi začetna ugotovitev tega prispevka.

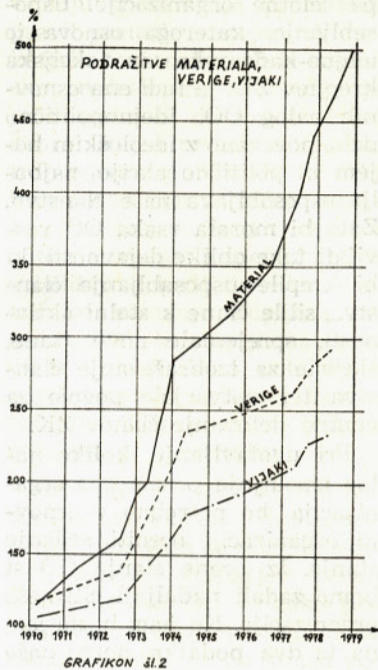
Bolj zanimivi so vzroki takšnega gibanja. Skoraj v vseh poslovnih poročilih je bilo nakazano neugodno razmerje v gibanju cen repromateriala in cen naših izdelkov. Cene materiala so veliko hitreje naraščale kot prodajne cene naših izdelkov, kar nazorno prikazuje grafikon št. 2. Podobno kot pri osnovnem materialu so naraščale cene energije in drugih proizvodov, kar za nas predstavlja materialne stroške. In-

	1970	Konsolid. bilanca brez TOZD TIO 1979	Indeks 79/70
1. Dohodek	35,057.014 din	247,339.103 din	705,53
2. Zakonske in pogodbene obveznosti	5,476.782 din	57,658.172 din	1.052,77
3. Vskalkulirani OD	25,135.670 din	155,742.617 din	619,61
4. Skladi	4,468.905 din	33,938.314 din	759,43
5. Porabl. sredstva — nadmin. amortizacija	54,665.114 din	356,051.278 din	651,33
6. Skladi + nadmin. amortizacija	10,660.556 din	42,988.739 din	403,25
7. Nadmin. amortizacija	6,191.651 din	9,050.425 din	146,17
8. Dohodek + nadmin. amort.	41,248.665 din	256,389.529 din	621,57
9. Zakonske in pogodb. obvez. + vkalk. OD	30,612.482 din	213,400.790 din	697,10
10. Povprečno štev. zaposlenih	1.062 oseb	1.239 oseb	116,67
11. Povpreč. vkalk. OD/zaposlene	23.668 din	125.700 din	531,09
12. Dohodek + nadmin. amort./zaposl.	38.840 din	206.932 din	537,77
13. Skladi + nadmin. amort./zaposl.	10.038 din	34.696 din	345,66
14. Skladi + nadom. amort./dohodek + nadmin. amort.	25,84 %	16,77 %	64,90
15. Porab. sredst. — nadmin. amort./zaposl.	51.474 din	287.370 din	558,28

Iz zgornjih, mogoče nena- vadno grupiranih podatkov, lahko marsikaj ugotovimo. Največ povedo podatki pod zaporednimi številkami 6, 13 in 14. V primerjavi z ostalimi kategorijami so najpočasneje na-

deks porasta cen materiala v 1979. letu v primerjavi z letom 1970 znaša 495, za vijake 234 in verige 291 v istem času (indeksi so približni z ozirom na to, da se vse vrste materialov in vse vrste naših izdelkov niso

enako zviševale). Mimogrede naj še povemo, da je bil v istem obdobju indeks porasta cen proizvajalcev industrijskih proizvodov Jugoslavije skupno 323, materiala za reprodukcijo pa 370.

Če postavko iz bilance za leto 1970, ki predstavlja porabljeni material in proizvodne storitve drugih pomnožimo s koeficientom podražitve materiala ter realizacijo naših izdelkov pomnožimo s koeficientom podražitve naših izdelkov, vse skupaj pa korigiramo s koeficientom spremembe fizičnega obsega proizvodnje, dobimo smešno majhen znesek od 6,7 milijona novih dinarjev. Ta znesek pa ne bi bil še dohodek, ker ni upoštevana amortizacija, neproizvodne storitve, drugi materialni stroški itd. Tudi če bi bil dohodek in če bi ga v celoti razdelili na osebne dohodke, bi bil povprečni neto OD na zaposlenega približno 300 din na mesec. To pa ne bi zadostovalo za malico (upoštevaj, da malice ne bi mogli regresirati).

Iz zgornjega lahko sklenemo, da so se naše povprečne prodajne cene daleč več zvišale kot je bilo uradno zvišanje. Tako je bil indeks (79/70) zvišanja povprečnih prodajnih cen vijakov 457 %, verig 554 %, povprečno pa 518 % (vse računano na din/kg). Napačno bi bilo sklepati, da so razlike med uradnimi in dejanskimi cenami nelegalna zvišanja cen. Mislim, da je ta razlika v glavnem nastala iz treh osnovnih vzrokov:

- priliv naročil na nestandardne izdelke, kjer se je oblikovala prodajna cena kalkulatorno,
- tehnično - tehnološke izboljšave, ki so omogočile spremembo strukture realizacije bodisi v razmerju kvalitetni — manj kvalitetni ali pa v razmerju standardni — izvenstandardni izdelki in
- komercialni efekt.

Ko se govori o tehnično-tehnoloških izboljšavah, je jasno, da jih ni možno doseči brez investicijskih vlaganj. Aktivni-

rana osnovna sredstva med letom 1970 in 1979 (prištet TIO in orodjarna, ki nista še aktivirana) so bile po tekočih cenah ca. 378 milijonov novih dinarjev.

V tem prispevku nimamo namena analizirati investicijskih vlaganj, poudariti pa je treba, da je aktiviranje teh investicij z ozirom na način obračunavanja amortizacije, skoraj v celoti omogočilo formiranje relativno veliko sredstev amortizacije. Seveda je ta visoka amortizacija zviševala lastno ceno in pripeljala do preliivanja sredstev iz ostanka dohodka v sklad amortizacije. To je drugi razlog, zaradi katerega smo imeli nižji odstotek dobička na LC.

Če poskušamo na kratko oceniti položaj v letu 1980 in v nekaj naslednjih letih, lahko zanesljivo ocenimo, da se bodo za nas neugodna razmerja v gibanju cen še naprej nadaljevala. Težave pri oskrbi se

bodo stopnjevale. Konkurenca, tako domača kot inozemska, se bo krepila. Edini realen izhod je v pospeševanju pridobivanja in realizaciji novih naročil, bodisi da ta predstavljajo izboljšave obstoječih ali pa nove izdelke. Če v tem ne uspemo, bomo do leta 1985 doživeli tisto, čemur smo se izognili leta 1975 do 1976. (Če pogledamo trend gibanja cen, lahko ocenimo, kaj bi se lahko zgodilo leta 1975 do 1976).

Namen te analize ni bil prikazati stodstotno točne podatke, ampak v grobem in kratkem prikazati splošne tendence razvoja, ki naj bi bila osnova za zaključke. Zato tudi niso zajeti vsi možni zaključki, ker se predstavlja, da jih bo lahko vsak za sebe potegnil. Še zdaleč ni namen, da situacijo panično gledamo, ker bolj rabimo racionalne kot emotivne glave.

To velja za vse člane kolektiva.

Jure Pejić

4. julij — dan borca

1941. leto, 6. aprila navsezgodaj jutraj. Letala, alarm in bombe. Mnogo bomb in porušeno mesto, brez števila žrtev, razkropljena vojska stare Jugoslavije. Vlada izda ljudstvo in iz strahu pobegne.

Kaj storiti? Če ne bi v tistih težkih dneh sprejela celotno usodo v roke KPJ, potem nam danes prav gotovo ne bi bilo tako lepo.

CK KPJ se je s tem datumom zapisal v zgodovino, ker je kljub vsem nevarnostim in tveganju sprejel sklep o vseplošni organizirani in oboroženi ljudski vstaji proti okupatorju. Poimenovan je bil glavni štab narodnoosvobodilnih partizanskih odredov Jugoslavije, za vrhovnega komandanta je bil izvoljen tov. Tito.

Kako pomembno in odgovorno je bilo delo partizanov, še posebej pa glavnega štaba, se je pokazalo šele kasneje po vojni. Kako velika je morala biti zavest in ljubezen do rodne zemlje, da so jo borci branili za ceno lastnih življenj.

Zaradi takih žrtev nikoli ne smemo pozabiti tistih, ki so umrli za napredne ideale. Oni so pisali našo zgodovino narodnoosvobodilnega boja in zapečevali s svojo krvjo našo prihodnost. Zato danes lahko živimo v svobodni domovini in nihče ne ukazuje, kako moramo delati. Zavedamo se, da delamo zase, pa tudi za vso družbo, v kateri živimo. Od tega si nima nihče pravice prilaščati več, kakor mu pripada po njegovem delu. Naše bogastvo je

last celotne družbene skupnosti, v kateri živimo.

Kmalu bo minilo 40 let, odkar je vzelo naše delovno ljudstvo usodo v svoje roke. Danes se starim in prekaljenim borcem pridružujemo mladi in neizkušeni delavci, ki pa se borimo za boljše delovne pogoje in za čim lepše življenje v miru in svobodi. To je naša čast in dolžnost do naših borcev. Poleg tega je pred nami še ena velika odgovornost, da nadaljujemo delo tov. Tita. Velik je njegov prispevek ne samo na Jugoslavijo, ampak za cel svet. Zato je njegova smrt hud udarec ne samo za našo domovino, ampak za vse, ki se bore za svobodo.

Krepili bomo samoupravne in humane odnose med ljudmi, čuvali bratstvo in edinstvo naših narodov in narodnosti, razvijali samoupravljanje in podpirali gibanje neuvršenosti in neodvisnosti, vsemu temu je postavil temelje prav tov. Tito.

Zato naj velja velika slava vsem borcem, ki so se odzvali sklicu upora. Velika hvala tudi vsem ostalim partizanom, aktivistom, ženam in mladini, ki so se borili za svobodo in ki so svoja življenja vtkali v temelje nove socialistične družbe.

Zato naj tudi večno živi 4. julij — dan borca. Spomin nanj naj nikoli ne zbledi, postane naj legenda, opozorilo za poznejše rodove, da bodo znali ceniti to, kar bodo sprejeli kot svojo dediščino, ki jo bodo branili, če bo potrebno.

S. D.

Zahvali

Ob moji upokojitvi se najtopleje zahvaljujem najožjim sodelavkam in sodelavcem v pakovalnici in OOS TOZD vijakarna za lepa darila, dobre želje in vso pozornost.

Vsem skupaj želim še mnogo delovnih uspehov in osebne sreče! Še enkrat vsem skupaj iskrena hvala!

Mira Vesel

Vsem zaposlenim v TOZD verigarna se najlepše zahvaljujem za spominsko darilo ob moji upokojitvi.

Celotnemu kolektivu želim še mnogo delovnih uspehov.

Amalija Huč

Naloge OO ZK pri razvijanju samoupravnih odnosov v tozdu

Izhajajoč s stališča in iz potreb v sedanjih razmerah ter razvitosti samoupravljanja je potrebno idejnopolitično delo ter akcije usmeriti v TOZD. TOZD kot osnova družbenega dela bi moral uveljavljati v praksi dosledno funkcije, ki so predvidene z ustavo in zakonom o združenem delu, to pa pomeni, da se v tozdu bije boj za položaj delavca in nove družbene odnose. Ravno tako se v TOZD pojavljajo tudi samoupravne in družbi škodljive tendence, ki skušajo na vseh ravneh izkrivljati ali onemogočati samoupravne odnose oziroma težnje, da bi delavci v TOZD dejansko zagospodarili nad rezultati in pogoji dela ter sredstvi TOZD.

Te ugotovitve pogojujejo dejstvo, da morajo osnovne organizacije ZK v TOZD biti sposobne, da se postavijo po robu nesamoupravnim težnjam in da delavski razred popelje po pravi poti k dosegu cilja naše družbe.

Iz tega sledi, da je OO nezanesljiv dejavnik uveljavljanja družbene funkcije in vloge ZK. Vsa vprašanja, ki stojijo pred našo organizacijo, se morajo izvajati in uresničevati v praksi le prek članov ZK in njihovih osnovnih organizacij. Zato je potrebno, da OO v svojem okolju predstavlja pomembno gibalno silo celotne družbe ter politične aktivnosti. Zadana naloga pa nam komunistom nalaga obvezo, da aktivno delujemo v osnovni organizaciji ter na vseh ostalih področjih v TOZD. Da pa bi zadano nalogo uspešno opravljali, je potrebno, da vsak komunist dobro pozna naloge osnovne organizacije.

Osnovna naloga, iz katere lahko usmerjamo težišče boja na vsa področja, je dobro ocenjevanje idejnopolitičnih razmer v svojem okolju, kar pogojuje hitro ter učinkovito reševanje vseh problemov, s katerimi se srečuje delavec v boju za spreminjanje družbenih razmer. Pozitiven odnos do teh problemov terja uskladitev dela OO ZK s celotnim sistemom naše samoupravne politične demokratizacije z osnovnim načelom, da delavec sam odloča o vseh vprašanih neposredno ter preko delegatskega sistema. Zato mora OO postati iniciator in nosilec demokratičnega uveljavljanja vseh stališč.

Razvijati mora notranje komunistične odnose na principu demokratičnega centralizma, uveljavljati mora pogoje za ustvarjalno in iniciativno članstvo ZK ter razvijati, uveljavljati ter širiti tako vzdušje, v katerem bosta možna kritika in samokritika ter odprt dialog znotraj OO. Poleg tega si moramo prizadevati, da bo OO dajala na dnevni red tista vprašanja, ki so pomembna za njihovo okolje, uresničevati mora tako delo, da bo stalno navzoča ocena stanja družbenopolitičnih proizvodnih odnosov ter okolja, v katerem delujemo. Svoje delo ne smemo uperiti samo na ocenjevanje razmer, temveč mora organiza-

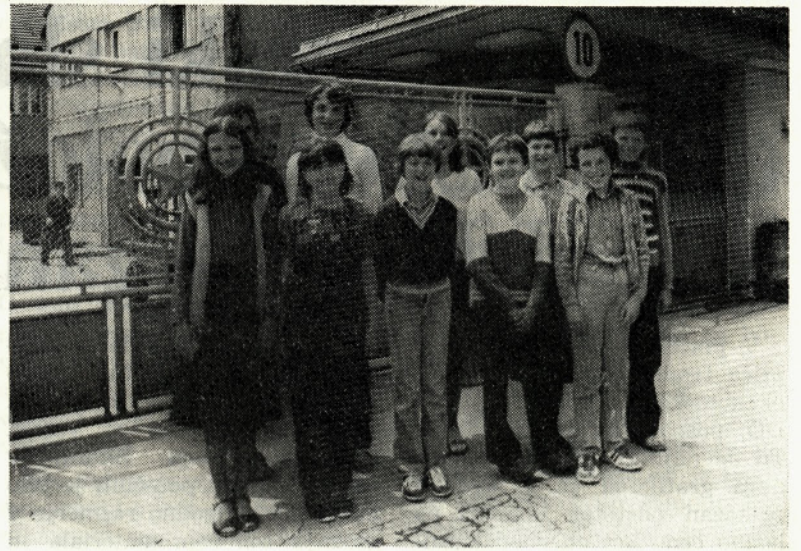
cija vzpodbujati svoje člane ter jih organizirati tako, da razvijajo široko fronto boja za nove socialistične samoupravne odnose oziroma za reševanje vseh aktualnih in konkretnih, ekonomskih, političnih in drugih vprašanj, ki se pojavljajo.

Zaprto osnovnih organizacij pri svoji dejavnosti samo na notranje probleme, bi pozitivno vplivalo na razvijanje raznih tozdovskih, podjetniških, vodilnih ter podobnih interesov, ki negativno vplivajo na razvoj in cilje naše družbe. Zato mora biti OO sposobna, da se tem težnjam in pritiskom postavi v bran. Dejavnost OO mora izhajati iz širših družbenih interesov in iz programa in politike ZK, ki se oblikujejo na višjih ravneh. Zato je nujno, da imajo OO pozitiven odnos do vseh tistih stališč, ki se oblikujejo na nivoju občinskih, republiških in zveznih organov ZK. Organizacije so dolžne, da ta stališča ustvarjalno in konkretno vnesejo v svoje razmerje ter jih uveljavljajo v skladu z zahtevami okolja, v katerem delujejo. Tako delo pa pogojuje enotno uveljavljanje politike ZK. Ustvarjanje pogojev, da se bo OO ustvarjala z resničnimi vprašanji okolja, kjer deluje, ter z vsemi tistimi vprašanji, ki zadevajo celotno revolucionarno delo ZK in razvoja družbe, zahteva od članstva OO take metode dela, kjer bodo posamezniki ali skupine zadolžene s posameznimi nalogami s pod-

ročja našega dela. Da pa bodo člani osnovnih organizacij uspešno opravljali zadane naloge, je potrebno posvetiti več pozornosti usposabljanju članstva in pa celotne organizacije. Usposabljanje, katerega osnova je idejno-kadrovska in akcijska krepitev ZK, je tudi ena osnovnih nalog OO. Idejnopolitično delo, povezano z ideološkim bojem in politično akcijo, najbolje usposablja naše članstvo. Zato bi morala vsaka OO razvijati take oblike dejavnosti, ki bi krepile usposabljanje članstva, silile člane k stalni aktivnosti, sprejemale nove člane, skrbele za izobraževanje članstva ter ustvarjale pogoje za enotno delovanje članov ZK.

Pri ugotavljanju, koliko nalog izpolnjuje posamezna organizacija, bo potrebno v osnovni organizaciji oceniti sedanje stanje. Iz ocene stanja OO si bomo zadali nadaljnji cilj naše organizacije. Ko nam bosta jasna ta dva podatka, bomo naše delo usmerili na področja, v katerih nismo aktivni. Vendar pristop ne sme biti stihijski. Najbolje bi bilo, da si začrtamo program aktivnosti. Pri programu aktivnosti moramo ugotoviti, ali smo v celoti sposobni izvesti posamezne akcije, ali pa bo potrebno dodatno izobraževanje za celovit pristop k reševanju posameznih akcij. Jasna opredelitev in jasno začrtani cilji so porok, da bo delo naše OO uspešno.

Smole Jože

Učenci šole v naravi so se prišli zahvalit za prijetno preživete počitnice

Šola v naravi

Naša šola je organizirala šolo v naravi. Le-ta je uspela dobiti prostor v počitniškem domu Veriga Lesce. Zahvalili smo se delovnemu kolektivu s kartico.

Ko smo prišli v Crikvenico, smo odšli do doma. Posedli smo za mize in popili čaj. Nato smo se razvrstili po sobah. Skoraj prestrašeni smo gledali vanje, saj so zelo lepo opremljene. Kmalu smo pospravili prtljago, nato pa smo odšli v jedilnico, kjer smo dobili večerjo. Po večerji smo se sprehodili ob morju, nato pa smo vsi utrujeni legli k počitku. Tako so se vrstili dnevi in vedno je bilo kaj novega in zanimivega. Spoznavali smo morske živali, vozila, ki vozijo po Jadranskem morju, pa tudi pojave, kot so plima in oseka. Prebrali smo berila: »S splavom po Oceanu«, »Tito v Kraljevici« in nekaj o ladjah. Hodili smo tudi na izlete. S trajektom smo se peljali na otok Krk, s hidrobusom pa v Kraljevico. Seveda sta to samo dva večja izleta. Imeli smo tudi več manjših.

V soboto smo priredili poslovilni večer od morja. V nedeljo smo pospravili prtljago, sedli v avtobus in se odpeljali proti Radovljici.

Zahvaljujemo se vsem organizatorjem šole v naravi ter delovnemu kolektivu Verige za vse užitke z željo, da bi v ta dom sprejeli tudi zanamce.

Učenci radovljiške šole

Vprašali smo...

V prejšnjih številkah glasila smo postavljali vprašanja, ki so zanimiva za bralce, vodjem TOZD, vodjem sektorjev in predsednikom DPO. Ker pa nas zanima tudi delo ostalih delavcev v TOZD, ki prav tako aktivno posegajo v proces ustvarjanja dohodka, vam danes predstavljamo tov. DEMŠAR Janeza, delovodjo galvanike v TOZD verigarna. Zastavili smo mu naslednja vprašanja:

Kdaj ste prvič prestopili prag tovarne in s kakšnimi vtisi?

V podjetju sem se zaposlil 1. 8. 1978 na delovno mesto delovodja galvanike. Prej sem bil zaposlen v Železarni Jesenice TOZD valjarna žice. Ker sem se aktivno ukvarjal s športom — smučarski skoki — bil sem državni reprezentant, nisem imel stalnega delovnega mesta, saj so priprave v državni reprezentanci trajale tudi do pol leta na leto, zato sem opravljal različna dela. Ker sem se s smučanjem aktivno prenehal ukvarjati, sem iskal zaposlitev v bližini doma. Oddal sem prošnjo za sprejem v delovno razmerje v Verigi, ki je bila ugodno rešena. Dobil sem delovno mesto delovodja galvanike. Delo v galvaniki sem poznal, vendar sem bil nad pogoji dela razočaran. Delo je v glavnem ročno in ker je zračenje

nezadostno, je zdravju škodljivo.

Kakšno je delo v vaši delavnici in kako zadovoljujete potrebe po tej vrsti obdelave?

Delo je dvoizmensko zaradi pomanjkanja delavcev, čeprav potrebe zahtevajo tudi nočno delo. Zaposlenih je 17 delavcev, ki ročno pripravijo celo mesečno proizvodnjo za cinkanje, to je ca. 150 ton. Cinkamo tudi za druge tozde. Ker je naročil veliko, vsega dela ne zmoremo, zato nekaj dela opravijo naši kooperanti, kar pa izdelek podraži. Normalno delo ovirajo tudi premajhni prostori in v že tako natrpanem prostoru za galvaniko moramo včasih cinkati tudi vroče, to se razlikuje od galvanskega cinkanja po tem, da verigo vlečemo skozi raztaljeni cink. Naprave za cinkanje so zastarele, zato je že skrajni čas, da se zgradi nova galvanika s čistilno napravo.

Kako je z izgradnjo nove galvanike?

O tem se je že veliko govorilo. Že iz zgoraj povedanega je razvidno, da je izgradnja zaradi velikih potreb nujno potrebna. Zahteva je predvsem prostorska in ureditev proizvodnje na avtomatsko linijo, kar bo omogočalo lažje delo, večje kapacitete, boljšo kvaliteto. Z galvaniko in novo čistilno napravo bo rešen tudi problem odpadnih voda. Z novo

galvaniko se bo tudi način cinkanja spremenil, in sicer iz strupenega cianidnega v nestrupeno kislino cinkanje. Upam, da se bo v letošnjem letu začelo z izgradnjo.

Kako je samoupravljanje živelo v vašem TOZD?

Sem predsednik delavskega sveta TOZD verigarna. To je moja prva večja funkcija, ki jo želim po svojih najboljših močeh opraviti. Za nami je pol mandata in skupaj z ostalimi člani delavskega sveta skušamo čimbolje uvesti delegatski sistem. Naš namen je, da bi delavci pri naših odločitvah čim boljše sodelovali in bili tudi seznanjeni s sklepi, ki jih sprejemamo in seveda tudi tistimi, ki jih sprejemajo drugi samou-

pravni organi. Gradivo naj bo pripravljeno tako, da bo lahko vsem razumljivo.

Kakšne uspehe ste dosegali kot državni reprezentant?

S športom sem se začel ukvarjati z enajstimi leti. Navdušil me je brat, ki me je večkrat peljal na ogled tekmovalcev. Ta šport sem vzel ljubil in se tudi sam začel aktivno ukvarjati z njim. Tako sem postal 1966. leta član državne reprezentance. V tem času se mi je spoznala želja in čast, da zastopam barve naše države na olimpijskih igrah v Innsbrucku. Aktivno sodelovanje v smučarskih skokih sem zaključil leta 1977 na velikanki v Planici. Za čas, ki sem ga posvetil športu, mi ne bo nikoli žal.

Zahvale

Ob boleči izgubi drage mame IVANE ZUPAN se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOZD sidrne verige za izražena sožalja in za podarjeni venec.

Posebna hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Sin Izidor Zupan

Ob tragični izgubi predragega sina MITJA POGAČAR se zahvaljujem vsem sodelavcem TOZD verigarna za venec, izražena sožalja in denarno pomoč.

Ivica Pogačar z družino

Ob tragični izgubi sina MITJA POGAČAR se zahvaljujem učencem osnovne šole iz Lesce za izreke sožalja, darovano cvetje ter za poslovilne besede. Posebno se zahvaljujem pevskemu zboru, ki mu je zapel v slovo. Zahvalo izrekamo tudi dr. Kuharju za zdravniško pomoč, enako tudi sosedom in vaščanom za vsestransko pomoč in izražena sožalja ter za spremstvo na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: mati Ivica, oče Miro, brat in sestri

Transportne poti v TOZD kovačnica

Precej vloženega dela za redno proizvodnjo v tovarni odpade na transportiranje.

Celotno transportiranje pa naj bi opravljali po urejenih transportnih poteh tako zunaj obratov kakor v notranjosti obratov. Količina obveznega transportiranja je odvisna od zahtevnosti posameznih izdelkov, ki ga predpisuje tehnološki proces dela. Morda bi tokrat skušal navesti nekatere zentance. V tem času se mi je specifičnosti in nevarnosti pri transportiranju, predvsem z vozniki viličarjev v TOZD kovačnica. Že ime obrata pove, da gre tu predvsem za proces kovanja in stiskanja železa v različne oblike in velikosti izdelkov v toplotnem stanju. Že zaradi tega so pri transportiranju teh izdelkov, posebno večjih, prisotne precejšnje nevarnosti, le da morda včasih delavci, ki neposredno delajo pri tem, o tem ne mislijo dovolj.

Namen tega prispevka naj bo prav v tem vzgojnem smislu, da bi ob ugotavljanju nekaterih zapazanj bili nekoliko bolj obveščeni in bi tako poskušali vplivati na bolj varno delo.

Veliko vrst izdelkov ob končni obdelavi je tudi galvanizirano in so tako zaščiteni proti koroziji. Te faze dela pomenijo dodatno transportiranje izdelkov, ki poteka skozi strojno kovačnico in obdelovalnico na zunanjo transportno pot mimo verižne kovačnice do galvanike in nazaj. Prav na tem delu transportnih poti pa veljajo posebni pogoji vožnje. Pravilo o varni vožnji določa, da se morajo vsi uporabniki na vožnji prilagajati posebnim pogojem. Te posebnosti so prav gotovo v tem, da obstajajo tu povečane nevarnosti za nezgode, še posebno v dopoldanski izmeni. Na prvem mestu velja ugotovitev, da pomeni že sama vožnja voznika viličarja z bremenom skozi vrata strojne kovačnice in prehod vožnje na transportno pot med kovačnicama vsakokrat posebno nevarnost in se mora ravnati vsakokrat voznik viličarja po določilih, ki jih navajajo prometna pravila. Ob tem je treba omeniti, da so bremena pogosto v obliki velikih in težkih izdelkov, in že nekoliko prehitra manipulacija — vožnja voznika z viličarjem, posebno na ovinkih in ob prehodih, lah-

ko povzroči padec izdelka na tla, lahko pa tudi ob tem poškoduje delavca v neposredni bližini. Toda žal velja omeniti, da se dogajajo tudi take vožnje voznika z viličarjem, ki ne vozi v skladu s pogojem vožnje, s tem povečuje večjo nevarnost zase in za ostale delavce, ki se nahajajo neposredno ob transportni poti. Ob tem je treba nenehno imeti na umu, da je tu že tako premalo prostora za normalno varno vožnjo, četudi ne upoštevamo ostalih delavcev, ki se zaradi dela nahajajo neposredno ob transportni poti. Oglejmo si dalje še nekaj drugih dejstev, ki so prisotna ob tem na tem delu transportne poti. Gre zato, da bi poskušali s temi posebnostmi seznaniti tudi ostale delavce, ki niso seznanjeni s pravili o varni uporabi transportne poti.

Prvo, kar želim omeniti, je to, da voznik viličarja na transportni poti iz strojne kovačnice pripelje dejansko na sredino transportne poti med strojno in verižno kovačnico, saj poteka ta pot že od polnilnice akumulatorjev dalje. Zaradi nepreglednosti na ovinku ob tem niti ni mogoče natančno ugotoviti, ali je transportna pot, na katero stopamo, resnično prosta. Druga prav tako pomembna je tudi ugotovitev, da se točno preko poti vstopa v skladišče gotovih izdelkov kovačnice. To nam dokazujejo mnogi izdelki, ki so zaradi pomanjkanja skladiščnih prostorov uskladiščeni na obeh straneh transportne poti. Ob takem dejstvu nehote krčimo širino transportnih poti, ki jih določajo prometna pravila, predpisujejo kako široke morajo biti transportne poti predvsem zato, da je zagotovljeno varno transportiranje. Pravilo dalje tudi govori, da bi morale biti vse transportne poti označene posebno glede širine.

Z ozirom na to, ker na tem delu transportne poti med kovačnicama ni oljnih ali drugih podobnih mastnih odpadkov, bi morda kazalo ta del poti označiti v smislu pravil vzgojnega in varnega ukrepa.

Mislim, da je verjetno v tovarni še nekaj transportnih poti, ki bi jih kazalo označiti in to z majhnimi denarnimi sredstvi. To bi predstavljalo eno od vzgojnovarstvenih ukrepov, ki naj prispeva svoj

delež k večji varnosti uporabnikov transportnih poti. Morda je delno tudi dejstvo, da smo v cilju spoštovanja prometnih pravil premalo vzgojeni. V nekaterih tovarnah tudi iz kovinske predelovalne industrije je moč ugotoviti, da imajo precej dobro urejen prometni red na transportnih poteh. Na tej ozki transportni poti so poleg voznikov viličarjev tudi nekatera zunanja vozila kupcev, ki ob skladišču gotovih izdelkov kovačnice nalagajo kupljene izdelke. Vsi ti pogoji nalagajo vsem uporabnikom poti večjo odgovornost in dolžnost, da opravljajo delo z večjim čutom varnosti po navodilih.

Zato prav na tem delu ni nobenega vzroka, da kljub navedenim dejstvom še vozijo nekateri vozniki viličarjev preko dovoljene hitrosti in tako povzročajo večno nevarnost za nezgode. Dalje je ob koncu verižne kovačnice in kalilnice nepregleden ovinek v desno pa tudi v levo. Na tem mestu je sicer nameščen znak stop. Takoj za znakom so zopet ponov-

no zaradi pomanjkanja prostora polizdelki v zabojih neposredno ob transportni poti, in to neposredno za ovinkom. Vse to ponovno narekuje dejstvo, da mora vsak uporabnik pri transportiranju, posebno vozniki viličarjev, upoštevati te posebne pogoje vožnje, kajti ob tem je nenehno treba misliti, na kakšen način bo srečanje z delavci ali drugimi vozniki viličarjev. Zato mislim, bi bilo gotovo koristno, da se na tem nepreglednem ovinku namesti vzvratno zrcalo. Dalje je tu tudi vstop v kalilnico, kamor dovažajo in odvažajo orodja in razne izdelke za termično obdelavo.

Tudi v nadaljevanju te poti proti galvaniki niso pogoji dosti bolj varni. Ob tem naj omenim samo pogoje, kadar voznik viličarja največje nosilnosti v tovarni pri zunanjih transporterjih prevaža na posebnem podaljškju na vilici žico v kolobarjih pri skladiščenju iz rampe v notranjost tovarne. Razumljivo je, da tak način narekuje posebno nevarnost tudi za ostale uporabnike, ki se srečujejo na tem delu transportnih poti. V notranjosti strojne kovačnice so praktično nevarnosti prisotne povsod, pomembno je, da smo osveščeni o tem in da se jih pri delu zavedamo. Korak naprej za večjo

varnost predstavljajo prav gotovo novozgrajena prozorna vrata, saj vsem omogočajo vsaj delni pregled za prosto pot na drugo stran vrat.

Delovni prostori, predvsem v stari strojni kovačnici, gotovo ne ustrezajo sedanji proizvodnji in tehnološkimi postopkom dela. Zato je gotovo tudi tu problem, koliko je ustrezna transportna pot, kajti zopet zaradi pomanjkanja skladiščnih prostorov za orodja, so mnoga velika in težka orodja uskladiščena neposredno ob transportni poti. Takšni pogoji zopet povzročajo večjo nevarnost in zahtevajo od voznikov viličarjev večjo pazljivost pri transportiranju, kajti tu gre poleg navedenih dejstev še za dodatno težavno okoliščino, saj gre pogosto za prevoz toplih in včasih tudi zelo težkih obdelovancev. Ob manipuliranju voznika viličarja okoli peči zahteva veliko spretnost in upoštevanje sodelavcev, saj morajo nekateri delavci zaradi dela nujno sodelovati neposredno ob viličarju. Morda bi kazalo za te posebne pogoje transporta okoli peči do stiskalk seznanjati in vzgajati vse tiste delavce, ki tam delajo, da bi tako seznanili gotovo ob vseh prilikah pri delu znali bolj varno delati.

Jernej Vovk

Dve leti poslovanja Interne banke SŽ

Minulo je dve leti, odkar je bila konstituirana Interna banka SOZD Slovenske železarne. Ob preteku mandatne dobe dosedanjim delegatom so v vseh delovnih organizacijah izvedli volitve delegatov v nove organe upravljanja Interne banke SŽ. Tako je bil v začetku junija že sklican prvi zbor drugega sklica delegatov Interne banke. Gostitelj zbora je bila Železarna Jesenice.

Kot je že v navadi, se ob zaključku mandata in pred začetkom novega pregleda dosedanje delo. Da bi dosegli v čim večji meri ta cilj, so na prvem zboru sodelovali dosedanja in novi delegati. O dosedanjem delu organov upravljanja banke je poročal predsednik poslovnega odbora dr. Vodopivec Franc. Ugotovil je, da je bilo poslovanje banke uspešno, saj je skušala kar najbolje reševati probleme financiranja tako investicij kot tudi tekočega poslovanja. S svojim načinom dela se je uvrstila med najuspešnejše interne banke pri nas. Veliko pozornosti je bilo usmerjeno razvoju dohodkovnih povezav, predvsem skupnim naložbam. Te smo skušali uvažati med delovnimi organizacijami znotraj SOZD, kot tudi izven SOZD v povezavi z velikimi dobavitelji, kupci in z drugimi bankami. Predsednik kreditnega odbora, tov. Malej Matevž, je v svojem poročilu ugotovil, da v minulem dveletnem obdobju v okviru SOZD Slovenske železarne skorajda nismo občutili problemov nelikvidnosti, saj jih je Interna banka, v primeru da so

se v posameznih delovnih organizacijah pojavljali, uspešno reševala. Problem nelikvidnosti je bil v gospodarstvu zelo pereč. Delno je šlo ugodno reševanje problemov nelikvidnosti na račun zaostajanja investicijskih naložb. Za te pa lahko kritično ocenimo, da zaostajajo za predvidenimi iz najrazličnejših vzrokov, od prepočasnega izdajanja dovoljenj, slabo pripravljene investicijske dokumentacije, pojavljanja prekoračitev predračunske vrednosti, potrebe po dodatnih delih, pa tudi zaradi restrikcij pri uvozu opreme. Posledice zamud so bili tudi slabši rezultati v proizvodnji, saj v zadnjem letu petletnega planskega obdobja lahko ugotovimo, da planskih obveznosti ne bomo v celoti izpolnili.

V razpravo o preteklem letu se je vključil tudi predsednik delavske kontrole, ki zastopa tako SOZD kot Interno banko. Poročal je o delu DK, v celoti svojega dela še niso zaključili, saj bodo šele konec junija predali svojo funkcijo novoizvoljenemu organu.

Na splošno pa so tako delegati kot delavci, zaposleni v delovni skupnosti banke, ugotavljali, da je bilo sodelovanje med samoupravnimi organi in delovno skupnostjo zelo uspešno, prav tako pa tudi z vodstvi in finančnimi službami posameznih delovnih organizacij. Posledica takšnega uspešnega sodelovanja je tudi ugoden poslovni rezultat.

Na prvem zboru banke so delegati izvolili nov poslovodni in kreditni odbor in seveda tu-

di predsednika zbora. Osrednja točka dnevnega reda je bila poročilo o poslovanju SOZD Slovenske železarne v prvem kvartalu 1980. Iz poročila je bilo razvidno, da z rezultati proizvodnje v SOZD SZ ne moremo biti zadovoljni. Proizvodnja surovega jekla je v primerjavi z lanskim letom sicer nekoliko večja, zaostaja pa za linearnim načrtom. Podoben položaj je pri blagovni proizvodnji. Še posebno zaskrbljujoči rezultati so bili doseženi v Železarni Jesenice, ki se v letošnjem letu srečujejo s številnimi težavami zlasti glede uvoza osnovnih surovin. Pri prodaji na domačem trgu ni bilo večjih težav, saj je bilo povpraševanje po jeklu bistveno večje od ponudbe. Ugodni rezultati so bili doseženi pri uvozu, saj je bil dosežen glede na lansko isto obdobje kar 81 % več. Znatno je k takemu uspehu pripomogla prodaja traktorjev iz Železarne Štore.

Celotni prihodek je bil večji 20 % kot lani v istem obdobju, eksterna realizacija pa kar za 27 %. Če istočasno ugotavljamo manjši obseg blagovne proizvodnje, je višji obseg realizacije posledica višjih prodajnih cen. Dohodek je bil večji 15 %, sredstva za OD pa 21 %. Ugotavljamo lahko, da smo kršili družbeni dogovor o delitvi dohodka in OD.

Zbor je obravnaval še poslovne rezultate Poslovne skupnosti za jeklo, odobril pa je tudi tri investicijske kredite iz sredstev Interne banke za kritje prekoračitev v Železarni Ravne in Štore. M. K.

Sklepi samoupravnih organov

Sklepi samoupravnih organov od 11. 5. 1980 do 10. 6. 1980

DELAJSKI SVET DELOVNE ORGANIZACIJE

16. 5. 1980 je bila izredna seja delavskega sveta delovne organizacije, na kateri so delegati sprejeli naslednje:

— Sklep o usklajevanju odnosov o razporejanju dohodka in sredstev za osebne dohodke z zvezno in republiško resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana v letu 1980. Sklep je bil objavljen v Informatorju.

— Pihalnemu orkestru DPD Svoboda Lesce se je ob njegovi 25-letnici obstoja podeli priznanje skupaj z DO Murka Lesce.

Prav tako je bilo podeljeno predsedniku orkestra Avsenik Jožetu in dirigentu orkestra Lacko Branku skromno darilo za njuno dolgoletno delo.

— Delavski svet je bil seznanjen z odpovedjo delovnega razmerja direktorja Golc Vinke, dipl. ing.

4. 6. 1980 je bila 12. redna seja delavskega sveta delovne organizacije, na kateri so delegati sprejeli naslednje:

— Poročilo o izvrševanju stabilizacijskih ukrepov.

— Direktorju DO Golc Vinku, dipl. ing., preneha delovno razmerje s 1. 9. 1980. S tem se ga razreši tudi funkcije individualnega poslovodnega organa DO.

— Tov. Golc Vinku, dipl. ing., se od 1. 7. 1980 omogoči delo v Ljubljanski banki v Celovcu, tehnično reši problem komisija za medsebojna razmerja delavcev v DSS.

— Izvršni odbor konference osnovne organizacije sindikata Verige se zadoljuje, da do naslednje seje delavskega sveta delovne organizacije v skladu s 40. členom Statuta delovne organizacije imenuje 2 člana v razpisno komisijo za imenovanje direktorja delovne organizacije ter skupaj s splošnim sektorjem izvede priprave za imenovanje celotne razpisne komisije.

— Premakljivi delovni čas naj se dobro organizacijsko pripravi, nato bomo po enoletnem preteku naredili analizo uspešnosti ter dokončno odločili o njegovi umetnosti.

— Stroški telefonskih pogovorov in naročnine se plačujejo direktorju DO, vodji komerciale, vodji DSS, vodji tehničnega sektorja in vodji izvoz—uvoza. Iz teh stroškov so izključeni stroški telefonske napeljeve. Ne plačujejo se stroški vodji finančnega in vodji splošnega sektorja.

— Postopek odobravanja službenih potovanj v tujino je urejen v samoupravnem sporazumu o združevanju v DO.

— Glede spora med Interuncoop in Verigo DS DO meni, da ni potrebno imenovati posebne strokovne komisije, zato se primer zaključuje.

— DS DO potrjuje poročilo o delu poslovnega odbora in njegovih sklepih za pretekli mesec.

— Predlog pristopa k samoupravnemu sporazumu, da bi združevali sredstva za skupno zadovoljevanje pogojev rekreacije v Triglavskem pogorju s sredstvi v višini 50.000.— din v obliki brezplačnega prenosa obveznic ni bil sprejet.

Splošni in finančni sektor pripravita predlog, ki se posreduje posameznim TOZD v sklopu.

— Iz sklada skupne porabe se odobri 10.000.— din kot pomoč občanom občine Brus ob potresu.

— Udeležba na mladinskih delovnih akcijah se prizna kot obvezna delovna praksa vsem rednim študentom in učencem v gospodarstvu, ne pa delavcem iz neposredne proizvodnje.

— S 15. 6. 1980 se za vršilca dolžnosti vodje tehničnega sektorja imenuje Melink Gvido, dipl. ing. To funkcijo opravlja do imenovanja vodje tehničnega sektorja.

— Naroči se izdelava zadržalnega načrta za kompleks Sumijeve plane.

DELAJSKI SVETI TOZD IN DSSS

V tem času so delavski sveti TOZD in DSSS razpravljali o:

— predlaganjem sklepu o usklajevanju odnosov o razporejanju dohodka in sredstev za osebne dohodke z zvezno in republiško resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana za leto 1980;

— obravnavali so dnevni red za delavski svet delovne organizacije in oblikovali stališča za delegacijo;

— potrdili so seznam prosilcev za dolgoročno stanovanjska posojila;

— posredovali vrstni red prosilcev za stanovanja v 30-dnevno javno obravnavo.

Poleg teh skupnih zadev so posamezni tozdi odločali še o:

TOZD KOVAČNICA

— Obravnaval je poslovanje TOZD in sprejel naslednje ukrepe s konkretnimi zadolžitvami:

1. Proizvodnja dvoverižnih transporterjev, bremenskih verig, kavljev in žičnih spon po planu.

2. Zmanjšanje zalog gotovih izdelkov, polizdelkov in nedovršene proizvodnje.

3. Lansiranje DM, le če so vsi pogoji izpolnjeni.

4. Zaključevanje DN v enem mesecu.

5. Povečati nadzor nad kvaliteto izdelkov v vseh fazah.

6. Ažurno zasledovanje porabljenega drobnega orodja, čistilnih sredstev, mazil, goriv in vseh virov energije.

7. Kontrola koriščenja delovnega dne.

8. Intenzivnejše vključevanje vseh delov DSSS, ki lahko s svojim delom vplivajo na boljši poslovni rezultat TOZD.

9. Določiti naloge za DSSS.

— Imenovanje tričlanske komisije za ocenjevanje delavčeve delovne pripravljenosti v sestavi:

— Hanžič Franc, ing.

— Tomažič Marjan

— Dečman Danijel

— DSSS lahko koristi sredstva za osebne dohodke v višini planiranih.

— Potrjuje se odpis naslednjih osnovnih sredstev:

inv. št. 715 — lesena polica,

inv. št. 4340 — elektromotor

inv. št. 5847 — elektromotor

Navedena osnovna sredstva so dotrajana.

— Nabavi se nova krožna žaga z dobavnim rokom v letu 1980.

— Nabava kovaških peči za IV. in V. linijo v novi kovačnici. Načrti se izdelujejo v projektivi.

Rok: Nujno do jeseni 1980, v planu je do konca leta preseliti staro kovačnico v nove prostore.

TOZD VIJAKARNA

— DS TOZD potrudi poročilo o doseženi proizvodnji v aprilu in maju 1980.

— Delavski svet je potrdil odpis dotrajanih osnovnih sredstev.

TOZD VERIGARNA

— Delavski svet je potrdil proizvodno poročilo za mesec april in maj in sprejel ustrezne ukrepe.

— Delavski svet je sprejel sklep, s katerim se obvezuje, da bo v petih letih rešil stanovanjski problem tov. Tomazini Franju in Šebjanič Janezu. Sklep stopi v veljavo z dnem dodelitve stanovanja navedenima tovarišema pri Stanovanjski skupnosti Radovljica.

— Nabavi se tračna žaga za potrebe skladišča orodja v predračunski vrednosti 125.000 dinarjev.

TOZD ORODJARNA

— Sprejem plana preselitve v nove prostore in sprejem sklepa, na podlagi katerega mora vsak zaposleni opraviti 8 ur brezplačno v mesecu juniju in juliju.

DS SKUPNIH SLUŽB

— Obravnava zahtevka za varstvo pravic, katerega je delavski svet zavrnil.

— Izdaja stalne odločbe za opravljanje del in nalog samostojnega referenta prodaje.

— Korekcija plana kadrov.

POSLOVNI ODBOR

Seja poslovnega odbora je bila 19. 5. 1980.

Člani poslovnega odbora so obravnavali:

— proizvodno poročilo,

— komercialno poročilo,

— poročilo o porabljeni energiji,

— poročilo o gibanju delovne sile,

— operativni plan za maj,

— službena potovanja v tujino.

— Odobril 1.000.— din KO ZZB NOV Kamna gorica za izgradnjo spomenika žrtvam fašizma.

— Sprejel sklep, s katerim pristopa k samoupravnemu sporazumu o pomoči Prešernovi družbi za leto 1980, v višini din 4.000.—.

ODBOR ZA KADROVSKE ZADEVE IN SKUPNO PORABO

Seja je bila 23. 5. 1980. Odbor je obravnaval in sprejel naslednje:

— Stanarine se s 1. 6. 1980 povišajo za 29,17 %.

— Vrstni red prosilcev za stanovanja se posreduje delavskim svetom.

— Odbor je posredoval dokončen predlog prosilcev za dolgoročno stanovanjska posojila delavskim svetom v potrditev.

— Odbor je obravnaval prošnje za stanovanja, ki se vodijo v evidenci, dal priporočila za dodelitev stanovanja iz naslova »družine z nizkimi osebnimi dohodki«, katere je razpisala samoupravna interesna stanovanjska skupnost.

— Za delavce, ki stanujejo v samskem domu z ženami, se postavi 14-dnevni rok izselitve iz samskega doma Finžgarjeva 8/a. Kolikor se do roka ne izselijo, se zadeva odstopi sodišču.

— Odbor je obravnaval prošnje za štipendije in hkrati sprejel sklep, da se štipendije dodelijo samo tistim interesantom, ki že zasedajo delovna mesta, kjer se zahteva višja izobrazba, kot jo imajo sedaj, oziroma bodo zasedli taka delovna mesta v bližnji prihodnosti.

Kadrovske vesti

ZA MESEC MAJ

Novosprejeti delavci:

Služba tehnične kontrole: Brudar Stane

Komercialni sektor: Bregant Franc

TOZD vijakarna: Lajič Vaso

TOZD verigarna: Dijanič Gizela

Prekinili delovno razmerje:

TOZD vzdrževanje: Vidic Darko

TOZD vijakarna: Koprivšek Alojz, Medja Alenka

TOZD verigarna: Todorovič Dušan, Mučič Nikola ml., Ukaj Nezir

TOZD sidrne verige: Serajlič Ilija

Poročili so se:

Marič Ivica iz TOZD vijakarna

Samac Rada iz TOZD vijakarna

Rodili so se:

Vovk Francu iz tehničnega sektorja — hči Manca

Smodiš Lilici iz komercialnega sektorja — hči Maja

Peternel Cirili iz komercialnega sektorja — sin Jurček

Valand Janezu iz TOZD orodjarna — sin Tomaž

Podlipnik Jožetu iz TOZD vijakarna — sin Florjan

Mulej Francu iz TOZD orodjarna — sin Damjan

Kadrovski oddelek

NESREČE V MAJU 1980

Pri delu so se ponesrečili:

Korošec Anton, sidrne verige

Rotar Ferdo, sidrne verige

Juratovec Franc, sidrne verige

Hatič Ibrahim, kovačnica

Špoljar Rezka, vijakarna

Lukič Rajko, vijakarna

Ambulantna prve pomoči je posredovala 418-krat, in sicer:

Urezi, vbodi 24-krat

Opekline 14-krat

Odrgrnine 10-krat

Udarnine, stiskanine 15-krat

Glavoboli, zoboli 104-krat

Tujki v obeh 16-krat

Želodčne bolečine 6-krat

Prehladi, bolečina grla 10-krat

Previjanje poškodb 42-krat

Merjenje krvnega pritiska 60-krat

Ostale intervencije 117-krat

V maju smo zabeležili dva začetna požara v TOZD sidrne verige.

Zahvale

Ob boleči izgubi mojega očeta ANTONA LUŽARJA, upokojenca TOZD verigarna, se iskreno zahvaljujem sodelavcem DSSS in TOZD verigarna za izrečena sožalja in podarjeno cvetje. Posebno hvala aktivu ZB, govornikom in godbi na pihala.

Ana Lužar

Ob smrti dragega očeta STANISLAVA KOŽELJA se iskreno zahvaljujem znancem in sosedom za izrečeno sožalje.

Iskrena hvala tudi sodelavcem TOZD verigarne za venec in za denarno pomoč, in vsem tistim, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Nada Papler z družino

Ob izgubi drage mame se zahvaljujem za izrečeno sožalje TOZD kovačnici za darovani venec ter sodelavcem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

Stane Simončič

Gasilci vedno pripravljani

Zvok sirene točno ob 18. uri, 6. junija je bil znak za začetek večje vaje gasilskih desetini. Vaja na novozgrajeni objekt in razlogi za tako obsežno akcijo so bili naslednji: poleg ostalih dokumentov ob tehničnih prevzemih zahtevajo, da predložimo podrobno izdelan načrt požarnega varstva, iz katerega mora biti razvidno, kako je poskrbljeno za gašenje objekta v primeru, če nastane požar. Zaradi take zahteve smo izdelali

— Plošče so vpete na nosilno jekleno konstrukcijo v skupni teži 750 ton.

— Skupna površina steklenih površin je 800 m².

— Tla so izdelana iz epoksi smole, ki pri višji temperaturi spremeni svojo obliko.

— V stropu je vgrajeno večje število razbremenilnih loput, ki se odpirajo, in v primeru požara služijo za odvajanje dima in vročine.

Črpanje vode v dvojni verigi od Šobca

obrambno napadalni načrt z vsemi podrobnimi tehničnimi podatki, ki so nujno potrebni za uspešno izvedbo operativno taktične vaje. Za praktični preizkus tako pripravljenega programa smo skupaj s sektorskim poveljnikom in poveljnikom našega društva organizirali vajo z namenom, da se prepričamo, koliko smo sposobni in strokovno pripravljeni ukrepati v primeru, če bi požar nastal na tako zahtevnem objektu. Sam objekt nam daje oblikovno zelo lep videz in se dobro vklaplja v ostalo okolico, s stališča požarne varnosti pa je njena odpornost zelo majhna, kar nam narekuje veliko odgovornost pri varovanju tega objekta. Za boljše razumevanje naj navedem nekaj osnovnih podatkov oz. vrste materialov:

— Stene objekta so izdelane iz dveh aluminijastih plošč, ki imajo izolacijsko polnilo poliuretana. Skupna površina znaša 14.000 m².

— Talna površina objekta z aneksom znaša 9600 m² (dimenzija objekta 192 x 50 m).

Vaja je potekala po načrtu, ki smo ga predhodno z vsemi poveljniki dobro proučili. Po taktičnem predvidevanju je nastal požar v lakirnici, ki se je širil proti aneksu, zajel pa je del ostrešja. Naloga gasilskih enot je bila pogasiti požar in preprečiti nadaljnje širjenje požara. Najprej so naši gasilci izvedli notranji napad s prikolico S-250 v leglo požara. Zaradi hitre razširitve požara smo poklicali na pomoč vsa sosednja društva. Za uspešno gašenje smo potrebovali veliko količino vode, ki smo jo jemali iz treh virov, in to: iz Šobčevega bazarja v dvojni verigi, iz hidranta na plinski postaji ter iz požarnega bazena v tovarni.

Na vaji je sodelovalo 153 gasilcev iz dvanajstih gasilskih društev, uporabljeno je bilo 8 motornih črpalk, prikolica, 250 kilogramov prahu, 9 orodnih avtomobilov in kombinirani

avto, oprema za zaščito dihal ter obleka proti vročini, položili smo 1450 m B cevi in 360 m C cevi. Sodelovali so tudi pripadniki narodne in civilne zaščite, obratni zdravnik ter služba varstva pri delu.

Med drugim so si vajo ogledali direktor DO, požarni inšpektor, načelnik za ljudsko obrambo in člani štaba civilne zaščite.

Naj zaključim s tem, da je vaja kljub nekaterim pomanjkljivostim dobro uspela. Gasilci smo zopet dokazali pripravljenost in sposobnost, da prihitimo »na pomoč« ob vsakem času.

Drago Stojc

Streljanje — Veriga tretja

V soboto, 26. in nedeljo 27. aprila je v prostorih kulturnega doma v Podnartu potekalo občinsko sindikalno prvenstvo v streljanju z zračno puško.

Tudi to tekmovanje ni minilo brez strelcev iz Verige. Glede na uvrstitve v preteklih letih je naša ekipa veljala celo za favorita. Vendar smo, žal letos imeli številčno nekoliko skromnejše zastopstvo. Nekoliko slabši rezultat je v konkurenci moških do 40 let dosegel tudi večkratni občinski sindikalni prvak Franc Lotrič, saj je s 166 krogi zasedel zanj skromno 7. mesto. Odličen rezultat (171) pa je dosegel Janez Bešter, kar je zadostovalo za 4. mesto in je tako za zmagovalcem zastopal le za dva kroga.

Med moškimi nad 40 let se je letos poznala odsotnost Lampeta, saj je bil naš najboljši predstavnik Jože Pogorelec šesti. Najbolj pa so nas razveselile naše predstavnice v konkurenci ženske nad 40 let, saj je Vera Odar zasedla prvo, Romana Gatej pa drugo mesto. Nekoliko slabše pa so bile ženske do 40 let, vendar je Majda Gričar z 12. mestom vseeno zadovoljila.

Rezultati:

Moški do 40 let:

1. Bešter Stane, Iskra Lipnica (173)
2. Korošec Jože, PTT Radovljica (172)
3. Kozinc Boris, Elan (172)
4. Bešter Janez, Veriga (171)
6. Kolarič Peter, Veriga (166)
7. Lotrič Franc, Veriga (166)

itd.

Nastopilo je 145 tekmovalcev.

Moški nad 40 let:

1. Resman Andrej, Elan (160)
2. Fujs Štefan, LIP (160)
3. Gros Polde, LIP (160)
6. Pogorelec Jože, Veriga (150)

itd.

Nastopilo je 45 tekmovalcev.

Ženske do 40 let:

1. Stariha Darja, Kemična Podnart (160)
2. Podlincec Malči, Elan (148)
3. Razinger Lidija, Iskra Lipnica (137)
12. Gričar Majda, Veriga (102)

itd.

Nastopilo je 48 tekmovalk.

Ženske nad 40 let:

1. Odar Vera, Veriga (145)
2. Gatej Romana, Veriga (96)
3. Flinžgar Anica, Iskra Lipnica (89)

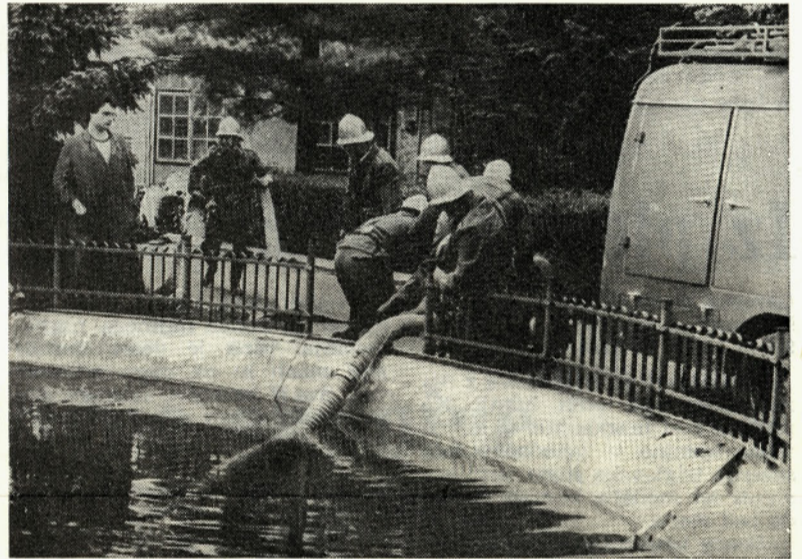
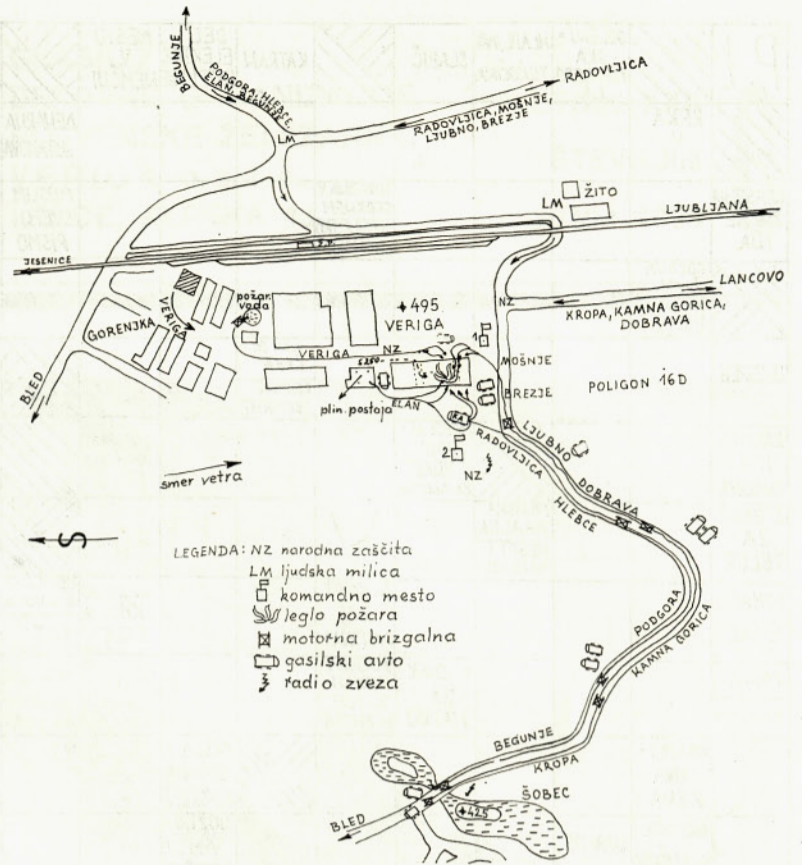
itd.

Nastopilo je 12 tekmovalk.

Ekipno moški:

1. Elan (820 krogov)
2. Veriga (800)
3. LIP Bled (757)
4. Iskra Lipnica (699)
5. Iskra Otoče (697)

itd.

Naši gasilci pri požarnem bazenu

Ekipno ženske:

1. Elan (386 krogov)
2. LIP Bled (362)
3. Iskra Lipnica (361)
4. Veriga (343)
5. Kemična Podnart (325)

itd.

Franci Vovk

Ekipno skupaj:

1. Iskra Otoče (140 točk)
2. Veriga (134)
3. Elan (111)
4. TTP Bled (77)
5. LIP Bled (74)

Franci Vovk

KEGLJANJE — BORBENE PARTIJE

V dneh od 26. 3. do 10. 4. se je na kegljišču Doma upokojencev v Radovljici med seboj pomerilo 51 moških in 28 ženskih ekip. Kegljaci in kegljajice so tekmovali v borbenih partijah. Vsaka OOS ali KOOS iz občine Radovljica je lahko nastopila največ z dvema moškima in dvema ženskima ekipama.

Naši moški ekipi sta letos dosegli lep uspeh. Zasedli sta prvo in četrto mesto. Nekoliko slabše, vendar glede na nekoliko pomanjkljiv trening še vedno zadovoljivo, so se odrezale ženske. Zasedle so 9. mesto. Škoda, da poleg ekipe, v kateri so kegljale Stržimarjeva, Tonejčeva, Gatejeva in Smolejeva, nismo imeli še ene ekipe.

Rezultati:

Ekipno moški:

1. Veriga I (944 kegljev — Gros, Valant, Beravs Jaka, Fister, Kelih, Ravnikar)
2. HTP Bled I (937)
3. Iskra Otoče (934)
4. Veriga II (924 — Šlibar, Bešter Tone, Ravnik, Pungerčar, Vidic, Pristavec)
5. Elan I

itd.

Ekipno ženske:

1. Iskra Otoče I (566)
2. Elan Begunje I (531)
3. Iskra Lipnica I (543)
4. Dom dr. J. B. Radovljica (449)
5. LIP Bled I (447)
9. Veriga (396)

»HIMNA« NARAVOŠOLCEV

Mi Radovljičani mladi smo si novi dom izbrali, ki stoji ob morju našem sredi mesta Jadrana.

Počitniški dom Verige bil nam lepi dom je vsem, kolektivu te tovarne smo hvaležni prav za vse!

Tukaj šola je v naravi, v njej učimo se vsi mladi, pesmice in zgodovino, potlej pa se veselimo.

Tovarišice se jezijo, ker umivamo se ne, telovadca pa krepita s tekom naše nam noge.

Kuharica Lojzka kuha, vsega zdaj je na pretek, surovine skupaj nosi Brane naš za vsak poseg.

Morje modro, ni še toplo, čolni plavajo po njem, ribe dobro se lovijo, mi plavalci smo že v njem.

Poslovimo se od morja in od sobe lepe te, v naročje mamicam skočimo pa bo spet na redu vse.

Napad s prahom in peno v leglo požara — lakirnica

P.J.	DOLENJSKA METROPOLA	HLAPLJIVA TEKOCINA	SLABIČ	KATRAJ	DEL ELEKTRICNAPELJIVE	MESTO V NEMČIJI	BOKA KOTORS.	ZILA ODVOJNICA	MORALA	HONGOLSKI VLADAR	Ž. IME
REKA V BIH						DENARJUA USTAKOVA					
GLASBENA ZNAJENJA						MUSLIM. SVETO PISMO					
GOZDNA ŽIVAL							PRASKA, ODRGNI-NA				
NEUSPEH				4. IN 9. ČRKA			TELEVIZIJA			DANSKI DRAMATIK	
ZNAJKA ITAL. KAMIONA				MOZOLJA VOST			AM. INŠTITUT ZA ASTRONOMOJO IN AERONAVTIKO				A
K. ZNAK ZA TELUR				FILHRSKA IGRALKA				RDEČI KRIŽ	PRITRDILNICA		AM. VESOLJ. AGENCIJA
DOMAČA ŽIVAL				K. ZNAK ZA AKTIJ			GORA MAD B. KOTORSKI OČE				
POŠTA KILOGRAM				K. ZNAK ZA NATRIJ		ZOLAJEV ROMAN ANTON BERHOTA					
CHAPLI-NOVA ŽENA						GRŠKA BOGINJA NESREČE			LORGER STANKO		
GREGOR KLANČNIK	UPANJE					JUŽILO AM. KOPITAR					SAMOGLAŠNIK

Za nagradno križanko, ki je bila objavljena v prejšnji številki, smo dobili le 22 rešitev. Izžrebani so bili naslednji reševalci: prva nagrada 170 din Milka Smit, druga 110 din Mimi Vogelnic in Zvone Ivanovič, tretja 80 din Vanda Hojzan in Jana Pogačnik.

Rešitev današnje križanke nam pošljite do 3. julija 1980.

Program kina Radovljica

OD 3. JULIJA DO 30. 7. JULIJA 1980

MOŽ, KI GA JE TREBA

UBITI
jugoslovanski barvni film
3. in 9. 7. ob 20. uri, 4. 7. ob 18. uri

VELIKI OBRAČUN
ameriški barvni western film
4. in 8. 7. ob 20. uri, 5. 7. ob 18. uri

SKRIVNOST PROCAENOVH DOKUMENTOV
ameriški barvni film
5. 7. ob 20. uri, 6. 7. ob 18. uri

KWADRO PHENIJA
angleški film
6. in 7. 7. ob 20. uri

FEDORA
ameriški barvni film
10. in 13. 7. ob 20. uri

TAKA KAKRŠNA SI
italijansko-španski barvni film
12. 7. ob 18. uri, 14. in 16. 7. ob 20. uri

SLEDOVI IZSILJEVANJA
angleški barvni kriminalni film
12. in 15. 7. ob 20. uri, 13. 7. ob 18. uri

SMRT NA NILU
angleški barvni kriminalni film
17. in 21. 7. ob 20. uri

KOMA — NA MEJI SMRTI
ameriški barvni kriminalni film
19. 7. ob 18. uri, 22. 7. ob 20. uri

LASJE
ameriški barvni film
19. in 20. 7. ob 20. uri, 20. 7. ob 18. uri

DISKRETNŠARM
BURŽOAZIJE
francoski barvni film
22. 7. ob 18. uri, 23. 7. ob 20. uri

ŽEPNI LJUBIMEC
francoski barvni zabavni film
24., 27. in 29. 7. ob 20. uri

ROCK'N ROLL
italijanski barvni film
26. 7. ob 18. uri, 28. in 30. 7. ob 20. uri

FANTJE IZ BRAZILIJE
ameriški barvni film
26. 7. ob 20. uri, 27. 7. ob 18. uri

Iz plezalnega dnevnika

(severna stena Triglava — Tržaška smer, ocena IV, V, VI, višina 900 m — 28. 7. 1968)

V sončnem jutru stopava z Binetom po poti proti luknji. Ko prideva pod markantne, iz doline vidne kamine v zahodnem delu severne triglavske stene, zavijeva s poti na melišče, ki naju privede pod steno.

Sonce neusmiljeno pripeka, ko se pod steno pripravljava za vzpon. Pričneva. Vodi Bine, jaz sem drugi in tvorim težki nahrbtnik. Zaplezala sva že v drugem raztežaju. Šla sva preveč v desno. Morava nazaj v smer, kajti drugod postane stena neprehodna.

Sledi kočljiva prečka v levo na slabo stojišče. Nad nama se dviga navpična zagrada, ki jo na vrhu zapira streha. Edino tu je možen prehod. Bine začne. Počasi napreduje, centimeter za centimetrom. Neskončno dolgo se mi zdi njegovo plezanje in postajam nestrpen ob pogledu na melišče pod steno, ki je še zelo blizu pod nama. Končno mi vrv le steče hitreje skozi roke in zaslišim prijateljev klic: »Naprej!« Odpnem se s klina na stojišču in hitim, kolikor morem, toda navpična stena neusmiljeno dikтира svoj počasni tempo. Stena nad nama se nekoliko položi. Menjavajo se gladke plati in kamini.

Napredujema hitreje. Toda naenkrat je konec najinega napredovanja. Bine je deset metrov nad mano in ne more nikamor več. Sva v krušljivi, luskasti steni, nekaj metrov desno od kamina in tu nekje mora biti prehod nazaj v kamin. Bine se spusti nazaj do mene. Poizkusi v desno, nato v levo po neizraziti polički, toda ne uspe.

Končno poizkusim jaz, kajti morava priti v kamin. Postajam nestrpen. Plazim se po ozki polički. Z levo nogo klečim na polički, z desno nogo iščem opore v gladki plošči pod njo. Plazim se počasi naprej po centimetrih, toda naenkrat zmanjka vsega. Pred mano je samo še gladka plošča, nato pa kamin tako blizu, da bi skočil vanj. S skrajnimi napori se splazim nazaj na stojišče.

Plezam naravnost navzgor, kjer je poizkusil pred menoj Bine. Pridem do tja, kjer je bil on, in še više ter za robom odkrijem star klin. Zavriskam od veselja, saj tu je smer. Plezam dalje. Še en klin zabijem v skalo in v kaminu sem. Za mano prisopihava še Bine. Najmanj eno uro sva izgubila s temi poizkusi. Pred nama je še izstopno okno, najtežje mesto v smeri.

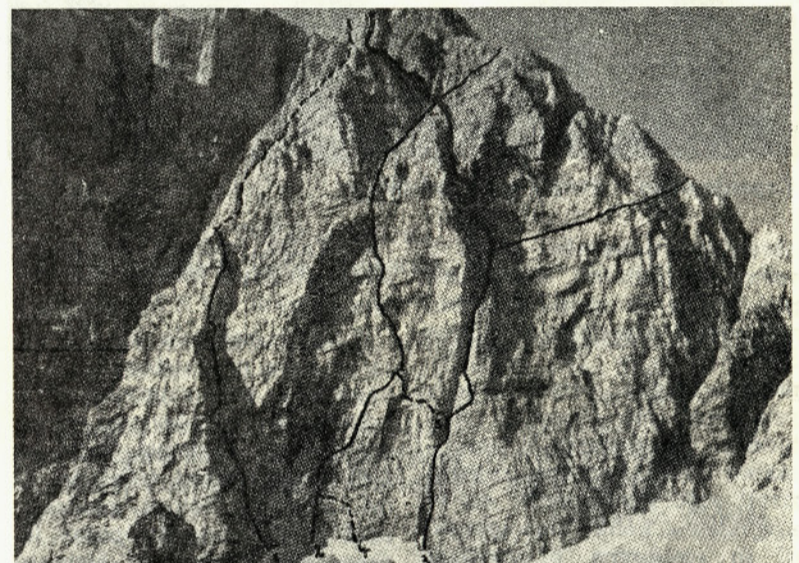
Prične Bine. Zabije klin in

obesi nanj lestvico. Toda komaj stopi nanjo, se klin izpuli in Bine pristane na polički ob meni. Udaril se je v roko. Torej sem na vrsti jaz. Z Binetovo pomočjo premagam prve metre prosto brez klina, do majhne zagodene skale. Pred mano je še nekaj metrov in skozi »okno« bom. Zabijem klin in se s pomočjo lestvice povzpnem čim više, da dosežem rob gladke plošče in se zavijem kvišku na polico. Izplezala sva iz najtežjega, toda za nama je manj kot polovica stene, ura pa je že dve popoldne. Še nekaj metrov in prideva do možica. Tu je stik z Wissiakovo smerjo.

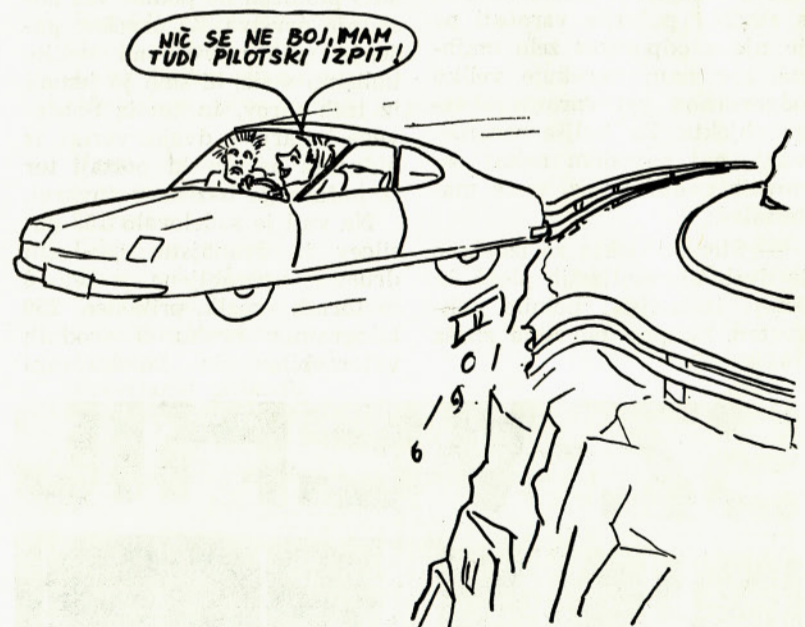
Nadaljujema po sila krušljivem svetu raztežaj za raztežajem. Nato prideva v zasneženo grapo. Nad nama je greben, ki nama zakriva pogled. Hitiva, da bi čimprej prišla nanj, da bi videla, kje sva.

Ko priplezava na greben, se končno spet znajdeva. Sva na vrhu Jugovega stebra in pod nama se razprostira »amfiteater«. Nad nama se razprostira strma, a razčlenjena stena. Brez problemov najdeva prehod preko nje, in ko obzorje na zahodu že zardeva, stojiva na robu stene. Utrujena sva, vendar zadovoljna.

Zvone Andrejčič

Severna stena Triglava — zahodni del 3 — tržaška smer

Šahisti in tekači Verige prvi

Pomladanski del občinskih sindikalnih prvenstev so v maju zaključili šahisti in tekači. V obeh disciplinah, šahu in krosu, so se predstavniki Verige dobro odrezali. Dvakrat so bili prvi in tako postali občinski sindikalni prvaki. Pred poletnimi počitnicami je tako ostal na sporedu samo še mali nogomet. V skupni uvrstitvi, v tekmovanju za najboljši športni kolektiv občine Radovljica, pred tekmovanjem v malem nogometu, še vedno vodi Elan. Vendar se je zaostanek Verige, ki je na drugem mestu, po tekmovanju v šahu in krosu, precej zmanjšal. Upajmo, da se bodo letos tudi nogometaši, ki se jih drugače drži precejšnja smola, dobro odrezali.

POMLADANSKI KROS

Tekmovanje je bilo 31. maja 1980 v Mošnjah. Na tekmovanju je nastopilo 29 moških in 4 ženske ali skupaj 33 članov sindikata iz 24 OZS.

Rezultati:

1. Veriga Lesce 97 točk
2. Obrtniki Radovljica 36 točk
3. Elan Begunje 22 točk
4. Plamen Kropa 18 točk
5. — 6. OŠ Lipnica 11 točk
5. — 6. SOB Radovljica 11 točk itd.

ŠAH

Na tekmovanju, ki je bilo 1. junija 1980, v prostorih OŠ Radov-

ljica, je nastopilo 44 moških in 3 ženske ali skupaj 47 članov sindikata iz 28 OZS.

Rezultati:

1. Veriga Lesce 132 točk (13 udeležencev)
2. Elan Begunje 112 točk (13 udeležencev)
3. Obrtniki Radovljica 24 točk (2 udeležencev)
4. Tapetništvo Radovljica 21 točk (7 udeležencev)
5. LIP Bled 7 točk (4 udeleženci) itd.

FRANCI VOVK

VERIGA je glasilo delovne organizacije Slovenske železarne — Veriga n. sol. o., Lesce. Izhaja enkrat mesečno. Ureja uredniški odbor: Kozamernik Marjana, dipl. oec., Arh. Zdenka, Vidic Božena, Vovk Franci in Torkar Mitja. Odgovorni urednik Torkar Mitja. Glasilo je po 7. točki 36. člena Zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 33/72) in mnenja sekretariata za informiranje SRS prosto plačila prometnega davka. — Tiska: Tiskarna Ljubljana.